

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΔΕΥΤΕΡΑ 15 ΙΟΥΝΙΟΥ 2020
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ

ΘΕΜΑ Α

A1. Η λυτρωτική απολαύση του συγγραφέα μέσω της λογοτεχνικής ανάγνωσης:

- Δημιουργική ενασχόληση
- Οικειοποίηση
- Ενδοσκόπηση
- Αίσθηση ελευθερίας
- Επαφή με το βαθύτερο νόημα κατά την ανάγνωση
- Άνοιγμα σε νέους κόσμους
- Συναίσθηματική κάλυψη (τρυφερότητα-σιγουριά)
- Διάλογος
- Ψυχική ανακούφιση

ΘΕΜΑ Β

B1. α. Λάθος - Κείμενο 1: Παράγρ. 1^η «Προσωπικά το θεωρώ ... απασχόληση» / «... όχι να σου επιβάλλεται εξωτερικά»

β. Λάθος - Κείμενο 1: Παράγρ. 5^η «Οι ώρες του διαβάσματος ... σ' έναν αλλόκοτο χροχρόνο»

γ. Λάθος - Κείμενο 2: Παράγρ. 2^η « Σ' έχω γράψει στην καρδιά μου »

δ. Λάθος - Κείμενο 2: Παράγρ. 3^η « Μέσα στην Ιστορία του κόσμου ... γράφουν.»

ε. Σωστό - Κείμενο 1: Παράγρ. 7^η « Και να ... την ψυχή / Κείμενο 2: Παράγρ. 5^η «Ίσως γιατί ... γράφειν»

B2. α. Σημεία στίξης του κειμένου:

- **Εισαγωγικά:** «ανέβασα πυρετό» → μεταφορική λειτουργία της γλώσσας
- **Θαυμαστικό:** τι ειρωνεία! → έκπληξη, έμφαση
- **Διπλή παύλα:** -τι ειρωνεία!- → προσωπικό σχόλιο
- **Μονή παύλα:** -το θυμάμαι ακόμη. → προσωπικό σχόλιο, έμφαση

Σχήματα Λόγου του κειμένου:

- **Μεταφορική χρήση της γλώσσας:** «θαυματουργή ίαση της λογοτεχνίας» → ο λόγος χρησιμοποιείται συνυποδηλωτικά δίνοντας έτσι έμφαση στη θετική επενέργεια της λογοτεχνίας στο πνεύμα και την ψυχή του ανθρώπου.

- **Αντίθεση** στην 1η παράγραφο (εσωτερική απομόνωση-επιβάλλεται εξωτερικά), με την οποία φωτίζονται τα χαρακτηριστικά της αναγνωστικής πρακτικής, η οποία αποτελεί μοναχική διαδικασία.
- **Προσωποποίηση:** «τα κείμενα γιατρέυουν την ψυχή» → δίνεται μια ανθρώπινη ιδιότητα στα κείμενα, αυτή του γιατρού, δηλώνοντας έτσι την αξία τους στην ανάπτυξη του ανθρώπου.

Η λειτουργία των σχημάτων λόγου γενικά: ζωντάνια, αμεσότητα, παραστατικότητα, επίκληση στο συναίσθημα, συγκίνηση, οικειότητα

β. Το ερώτημα που θέτει ο κειμενογράφος στην 5η παράγραφο του δεύτερου κειμένου είναι σχετικό με τη ματαιότητα του γράφειν. Με το συγκεκριμένο ερώτημα προσδίδει στο κείμενο **ζωντάνια, αμεσότητα, παραστατικότητα** και παράλληλα διεγείρει **προβληματισμούς** και **ευαισθητοποιεί**, κινητοποιώντας τη σκέψη των αναγνωστών, ώστε να αναλογιστούν τον απώτερο στόχο και την ουσία της συγγραφικής πρακτικής. Παράλληλα, με την ερώτηση γίνεται **επίκληση στο συναίσθημα** του αναγνώστη και δίνεται στο κείμενο **αίσθηση διαλόγου**. Τέλος, το ερώτημα βοηθάει στην **οργάνωση** και τη **συνεκτικότητα** της παραγράφου συντελώντας στην ανάπτυξη της θεματικής περιόδου και λειτουργώντας ως συνδετικός κρίκος, αφού αποτελεί και για το συγγραφέα αφορμή για να παραθέσει την προσωπική του -πιθανολογική- απάντηση, πως ίσως τελικά η πάσης φύσεως συγγραφή είναι το «αντίδοτο» στο φαρμάκι της θνητότητας και της συνακόλουθης λήθης.

B3. Ο άνθρωπος κερδίζει την υστεροφημία και το όνομά του μένει στην αιωνιότητα. Τα επιτεύγματά του αφορούν διάφορους τομείς:

- Δημιουργία οικογένειας - διαίωνιση του ανθρώπινου είδους,
- Επιχειρηματικότητα – επαγγελματική διάκριση
- Συμμετοχή σε ιστορικά γεγονότα
- Ηρωισμός, ανδραγαθήματα, αξιοσύνη ηγετικός ρόλος
- Επιστημονική σπουδαιότητα
- Αγιότητα στον εκκλησιαστικό χώρο – ενάρετη ζωή
- Αυθεντικοί συγγραφείς

ΘΕΜΑ Γ

Γ1. Θέμα του ποιήματός: Η Ποίηση σε όλες τις εκφάνσεις της ανθρώπινης ζωής – Οι ανθρώπινες καταστάσεις ως πηγή έμπνευσης

Ρόλος της Ποίησης στην προσωπική ζωή: Θετικός, ευεργετικός → + προσωπική γνώμη του μαθητή

Κειμενικοί δείκτες

- β' ενικό πρόσωπο: αναρωτιέσαι
- επανάληψη: για πράγματα – γι'άλλα – εκεί
- σχήμα κύκλος: Εκεί που... – Εκεί απάνω...
- αποσιωπητικά: πραγματώθηκαν...
- αντίθεση: πρώτη φορά # γλιτωσιπώμένα
- ποικιλία ρηματικών χρόνων
- μεταφορές
- προσωποποίηση
- εικόνες
- περιγραφή (όλο το ποίημα)

ΘΕΜΑ Δ

Επικοινωνιακό πλαίσιο: **Άρθρο** σε ιστολόγιο (blog) = διαδικτυακό άρθρο

→ **Τίτλος**

→ **α' και γ' ενικό πρόσωπο** δεκτά

Πομπός: μαθητής

Δέκτες: συμμαθητές και ευρύτερο κοινό

A' Ζητούμενο:

Κατάθεση απόψεων για την αναγνωστική εμπειρία των μαθητών – χρόνος διαβάσματος, είδος αναγνωσμάτων, παράγοντες που περιορίζουν/ενισχύουν την ανάγνωση

B' Ζητούμενο:

Ρόλος της ανάγνωσης βιβλίων στη διαχείριση του προσωπικού (ελεύθερου) χρόνου – σύνδεση με άλλες δραστηριότητες, γνήσια ψυχαγωγία/ποιοτική αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου, εσωτερική απομόνωση, ώθηση για συγγραφική δραστηριότητα, ανάπτυξη αναγνωστικών αρετών, ένταξη στην καθημερινή ρουτίνα κτλ.